

Bezpečnostní pásy by měly být podmínkou školního výletu autobusem. Praxe bývá jiná.

Školní výlety jsou pro děti vždy zpestřením závěru školního roku. Odpovědnost za malé pasažéry mají při těchto cestách do divadel, na lyžařské výcviky nebo exkurze školy. Kvůli bezpečnosti školáků by měly u dopravce zajistit autobus vybavený bezpečnostními pásy pro cestující. Existují ale situace, kdy škola takový dopravní prostředek objedná, ale dopravce dodá typ, který je nemá.

S koncem školního roku pořádají školy hromadné výlety. Cestování tříd není výjimečné ani v dalších měsících, kdy bývá spojené například s exkurzemi, návštěvou divadla nebo dopravou na lyžařské či plavecké kurzy. Školní cestování má svá specifika, kde je velmi důležitou součástí doprava na místo určení. Některé třídy či školy volí při kratších cestách dopravu vlakem, linkovým autobusem nebo městskou hromadnou dopravou. Na delší trasy většinou objednávají autobus. „Často se kantoři na seminářích svěřují, že i když objednají autobus vybavený bezpečnostními pásy pro cestující, ne vždy takový autobus dopravce přistaví,“ upozorňuje **metodik dopravní výchovy Týmu silniční bezpečnosti Markéta Novotná** a pokračuje: „Školy si dopravce, a tím pádem i autobus, vybírají nejen podle potřeb, ale také finančních možností. V některých lokalitách na území České republiky o tom slyšíme z úst pedagogů častěji, že je výběr dopravců menší a nemají vozový park autobusů vybaven bezpečnostními pásy, dětem chybí pak možnost se připoutat.“

Od roku 2004 platí v České republice povinnost instalovat bezpečnostní pásy do nových dálkových autobusů, tedy těch, které přepravují výhradně sedící pasažéry. Autobusy určené pro městskou a meziměstskou přepravu cestujících mohou být pásy vybaveny, ovšem ze zákona tato povinnost nevyplývá. „V souvislosti se školními výlety je tu problém se současnou legislativou silničního provozu. Pokud není autobus vybavený bezpečnostními pásy a děti jsou mladší dvanácti let, neplatí, že co dítě to sedadlo. V takovém případě platí, že nesmí být překročena celková užitná hmotnost autobusu,“ varuje **ředitel Týmu silniční bezpečnosti Jan Polák** a **Markéta Novotná** doplňuje: „Stává se, že k dispozici je čtyřicet pět míst k sezení bez bezpečnostních pásů, ale na sedadlech je v součtu i padesát pět dětí. Bohužel, takovou praxi nám potvrzují mnohdy učitelé na seminářích.“

Jsou lokality, kde je omezený výběr dopravců a objednávka autobusu tudíž může putovat ke vzdálenějšímu dopravci. Zvyšují se tak náklady s požadavkem na modernější a lépe vybavený autobus. S tím se pojí i vyšší příspěvek rodičů na školní výlet. Pokud se škola rozhodne pro autobus bez bezpečnostních pásů, třeba i pod tlakem rodičů na levnější dopravu, je nutné, aby každé dítě sedělo na vlastním sedadle. I to je ale podle **Markéty Novotné** pro malé pasažéry velké riziko: „Jen si představte, co by se dělo s nepřipoutaným dítětem v osobním automobilu, kde není nad hlavou tolik prostoru. V autobusu je prostor nad dítětem poměrně vysoký a když řidič prudce zabrzdí, dítě může narazit na sedadlo před sebou a zranit se. Pokud by došlo k nárazu, není vyloučené, že dítě střemhlav proletí autobusem až k řidiči. To se ale může stát i při velmi prudkém zabrzdění.“

Existují situace, kdy škola objedná autobus s pásy, ale dopravce přistaví typ, který je nemá. „Kantor v danou chvíli musí řešit nabitý harmonogram i to, jestli vše stihnou, pokud si vyžádají výměnu autobusu nebo jestli vůbec dopravce má aktuálně možnost výměny,“ podotýká **za Tým silniční bezpečnosti Markéta Novotná**. Jestli v takovém případě do autobusu nastoupit a odjet, by měl rozhodnout ředitel/ka školy nikoliv učitel. Ten

by si takové rozhodnutí měl od vedení školy vyžádat a pokud je to jen trochu možné, škola by měla trvat na objednavce autobusu s bezpečnostními prvky. Případnou nehodu autobusu s výletníky může zavinit nespočet faktorů – nepozornost řidiče, špatný stav vozidla, jiný účastník silničního provozu nebo i neklidní dětští cestující. Mezi drobné úrazy nepřipoutaných cestujících patří zlomeniny, přeražený nos nebo odřeniny. Bohužel, výjimkou nejsou ani fatální následky. První, kdo případnou nehodu bude řešit je škola, která má za děti zodpovědnost a je třeba si uvědomit, že riziko zranění v případě kolize výrazně snižuje použití bezpečnostních pásů.

V autobusech bývají pásy jen dvoubodové (tzv. bederní), a to z technických i ekonomických důvodů. Výjimkou je celá první řada sedadel za řidičem, sedadla hned za zadními dveřmi a prostřední sedačka v zadní řadě. Na těchto místech musí být pásy tříbodové. *„Dvoubodové pásy nejsou tak bezpečné. Nedrží celé tělo a při nárazu může dojít třeba k úrazu krční páteře. Navíc neumožňují připoutat dětskou autosedačku (až na výjimky), což je dnes velký problém. Proto se nedoporučuje cestovat s dětmi mladšími 3 let autobusem,“* upozorňuje **Jan Polák z Týmu silniční bezpečnosti**. Na výlety autobusy jezdí i mateřské školy. Děti tohoto věku jsou při jízdě osobním autem upoutané v autosedačkách, což neplatí v případě cesty autobusem. Na trhu ale existují dopravci, kteří mají autobusy vybavené sedačkami pro nejmenší. Je třeba se dopravců na tuto možnost zeptat, a v případě výletu s malými dětmi si takový autobus objednat a za bezpečnost dětí připlatit.

Zpráva vznikla v rámci projektu Markétina dopravní výchova, který je spolufinancován z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů a podporován řadou partnerů jako Liberecký kraj, Platforma VIZE 0, z.ú., ŠKODA AUTO a.s. nebo Skupina Sev.en. Více o projektu, jeho výstupy, materiály a další jsou na www.dopravnivychova.cz.